

СТРУКТУРА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Структура студијских програма

БЕОГРАД

2020.

Мастер академске студије (МАС)

Религија у друштву, култури и европским интеграцијама

Студијски програм: Религија у друштву, култури и европским интеграцијама

Организација студија: Семестар

Р.бр.	Шифра	Назив предмета	Б	Тип	Активна настава				Остали часови	ЕСПБ
					П	В	СИР	ДОН		
ПРВА ГОДИНА										
1	19.RDKOJ	Јудаизам	1	АО	3.00	2.00	0.00	0.00	0.00	8.00
2	19.RDKOP	Хришћанство - Православна Црква	1	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	0.00	4.00
3	19.RDKOV	Византија и Европа	1	СА	3.00	2.00	0.00	0.00	0.00	8.00
4	19.RDKIP1	Изборна позиција 1 (бира се 1 од 2)	1		2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00

СТРУКТУРА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

	19.RDKI1F	Државно-црквено право	1	ТМ	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	19.RDKI1M	Нови и алтернативни религијски покрети	1	ТМ	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
5	19.RDKIP2	Изборна позиција 2 (бира се 1 од 2)	1		2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	19.RDKI2H	Хришћанство и европске интеграције	1	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	19.RDKI2S	Савремена митологија	1	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					12.00	9.00	0.00	0.00	0.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					21.00					30.00
Укупно часова наставе у блоку					21.00					
6	19.RDKIP3	Изборна позиција 3 (бира се 2 од 4)	2		4.00	4.00	0.00	0.00	0.00	10.00
	19.RDKI3R	Религија и средства масовне комуникације	2	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	19.RDKI3T	Религија и туризам	2	АО	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	19.RDKI3A	Антропологија религије	2	НС	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
7	19.RDKOI	Ислам	2	АО	3.00	2.00	0.00	0.00	0.00	8.00
8	19.RDKOR	Хришћанство - Римокатоличка црква	2	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	0.00	4.00
9	19.RDKOP	Правни положај цркава и верских заједница у Европи	2	СА	3.00	2.00	0.00	0.00	0.00	8.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					12.00	9.00	0.00	0.00	0.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					21.00					30.00
Укупно часова наставе у блоку					21.00					
Укупно часова по виду наставе у години					24.00	18.00	0.00	0.00	0.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у години					42.00					60.00
Укупно часова наставе у години					42.00					
ДРУГА ГОДИНА										
10	19.RDKOP	Хришћанство - Протестантске цркве	3	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	0.00	4.00
11	19.RDKOB	Библијско-патристичко наслеђе и савремени свет	3	ТМ	4.00	3.00	0.00	0.00	0.00	8.00
12	19.RDKOP	Психологија религије	3	НС	4.00	3.00	0.00	0.00	0.00	8.00
13	19.RDKIP4	Изборна позиција 4 (бира се 1 од 2)	3		2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	19.RDKI4A	Религија и уметност	3	ТМ	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
	19.RDKI4O	Основи социолошког приступа религији	3	ТМ	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	5.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					12.00	9.00	0.00	0.00	0.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					21.00					25.00
Укупно часова наставе у блоку					21.00					
14	19.RDKMAS	Мастер рад	4	НС	0.00	0.00	12.00	0.00	2.00	20.00
15	19.RDKPZR	Приступни рад	4	СА	0.00	0.00	8.00	0.00	0.00	5.00
16	19.RDKSP	Стручна пракса	4	СА	0.00	0.00	0.00	0.00	6.00	10.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					0.00	0.00	20.00	0.00	8.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					20.00					35.00
Укупно часова наставе у блоку					28.00					
Укупно часова по виду наставе у години					12.00	9.00	20.00	0.00	8.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у години					41.00					60.00
Укупно часова наставе у години					49.00					

Прилог 5.1 Књига предмета

Студијски програм : Религија у друштву, култури и европским интеграцијама		
Назив предмета: Библијско-патристичко наслеђе и савремени свет		
Наставник/наставници: проф. др Владан Таталовић		
Статус предмета: обавезан		
Број ЕСПБ: 8		
Услов:		
Циљ предмета Циљ предмета је да се студенти упознају са библијско-патристичким наслеђем, интерпретацијама кроз историју, основна учења о свету и човеку, и дијалог са савременим наукама и изазовима.		
Исход предмета Студенти се оспособљавају за проширивање свог знања у вези са библијско-патристичким наслеђем и за компетентну анализу и разумевање истог.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. УПОЗНАВАЊЕ СА ПРЕДМЕТОМ И ЛИТЕРАТУРОМ 2. НАСТАНАК БИБЛИЈЕ И ТУМАЧЕЊЕ БИБЛИЈЕ 3. БИБЛИЈА И ЦРКВЕНО ПРЕДАЊЕ 4. ВАНБИБЛИЈСКИ ИЗВОРИ О БИБЛИЈИ 5. Однос Старог и Новог завета 6. САВРЕМЕНА ИСТРАЖИВАЊА И ТУМАЧЕЊА БИБЛИЈЕ 7. ПРЕВОДИ БИБЛИЈЕ 8. ПАТРИСТИЧКО ТУМАЧЕЊЕ БИБЛИЈЕ 9. ТЕОЛОГИЈА И НАУКА У ПРВА 4 ВЕКА 10. НЕОПАТРИСТИЧКА СИНТЕЗА 11. СВЕТООТАЧКО НАСЛЕЂЕ ДАНАС 12. БИБЛИЈСКЕ И СВЕТОВНЕ НАУКЕ О СТВАРАЊУ СВЕТА И ЧОВЕКА 13. ДИЈАЛОГ ПРЕДАЊА И САВРЕМЕНОГ СВЕТА 14. ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ И ТЕОЛОГИЈА 15. ПРИРОДНЕ НАУКЕ И ТЕОЛОГИЈА <i>Практична настава</i> Дебата о обрађеним наставним јединицама		
Литература 1. Свето писмо Старог и Новог завета, различити преводи 2. <i>Оксфордска историја библијског света</i> (прир. Мајкл Д. Куган), Клио, Београд 2006 (стр. 481-676). 3. Јован Зизиулас, <i>Јелинизам и хришћанство – сусрет два света</i> , Хришћански културни центар, Београд 2008. 4. Јован Брија, <i>Речник православне теологије</i> , Хиландарски фонд СПЦ, 1999. 5. Владан Таталовић, <i>Основи егзегезе Јованових списа</i> , Београд: ИТИ, 2019		
Број часова активне наставе 105	Теоријска настава: 60	Практична настава: 45

Методe извођења наставe

Настава се изводи кроз предавања и консултације. Студенти се активно укључују у наставни процес кроз разговор и дебату. Оцена испита се формира на основу успеха у изради и одбрани семинарског рада и успеха на усменом делу испита.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени или усмени испит	70
практична настава			
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 2 странице А4 формата

Студијски програм: Религија у друштву, култури и европским интеграцијама**Назив предмета: Византија и Европа****Наставник/наставници: Максимовић М. Љубомир****Статус предмета: обавезан****Број ЕСПБ: 8****Услов:****Циљ предмета**

Стицање знања о изворима и путевима раздвајања и спајања Византије и осталих европских земаља. Посебна пажња треба да буде посвећена развоју византијских односа са папством, као основним репрезентантом западноевропског света и односа са словенским светом, а посебно Србијом, као европском земљом која је заузимала специфично место у византијској историји, због свог положаја и неке врсте посредничког статуса између Византије и Западне Европе. У склопу свих ових сложених односа византијски унутрашњи развитак заузима посебно место и мора такође бити представљен у основним цртама да би се разумели карактер и могућности византијске политике, али и европска схватања о Византији.

Исход предмета

Студенти треба да усвоје основне појмове о византијско-европској интеракцији, с тим што се Европа схвата ка свет католичких земаља, с једне стране, и свет тзв. „Византијског Комонвелта“, с друге стране, и тиме стекну знања о средњовековној структури Европе и месту Византије у тој структури.

Садржај предмета*Теоријска настава*

1. Појам и генеза Византије
2. Рађање средњовековне Западне Европе
3. Уобличавање словенског света
4. Византија и папство у првим вековима хришћанства
5. Иконоборство
6. Образовање средњовековне Византије
7. Образовање византијског света (Византијски Комонвелт)
8. Генеза раздвајања Рима и Цариграда
9. Проблем Царства као институције
10. Схизма Цркава
11. Византијска конфронтација са Западом до 1204.
12. Успон Србије
13. Однос Србије и Византије
14. Билатерални и мултилатерални проблеми њиховог односа
15. Надмоћ Запада
16. Србија као Царство
17. Османлије, Византија и Запад
18. Пропаст Византије и њене последице

Практична настава

Дебата о наставним јединицама и припреме за писање семинарског

Литература

1. Острогорски, Георгије, *Историја Византије*, Београд 1959 (и новија издања)
2. Ћирковић, Сима, *Срби међу европским народима*, Београд 2005
3. Бек, Ханс-Георг, *Византијски миленијум*, Београд 1998
4. Дагрон, Жилбер, *Цар и првосвештеник*, Београд 2001
5. Максимовић, Љубомир, *Византијски свет и Срби*, Београд 2008/9 (слободан избор радова из књиге)
6. Дворник, Францис, *Византија и римски примат*, Београд 2009

Број часова активне наставе
75

Теоријска настава: 45

Практична настава: 30

Методe извођења наставе

Предавања и вежбе. На вежбама ће бити организовани колоквијум и практични студијски боравци.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	70 (90)
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и		
Семинар (факултативно)	20		

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

Студијски програм: Религија у друштву, култури и европским интеграцијама
Назив предмета: Ислам
Наставник/наставници: проф. др Марко Пишев
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 8
Услов:
Циљ предмета Упознавање са етнолошким-антрополошким проучавањима ислама. Систематско упознавање са природом, структуром и најзначајнијим елементима исламског монотеизма. Однос хришћана и муслимана кроз историју. Искуства, могућности и перспективе хришћанско-муслиманског дијалога. Упознавање с „диференцијалним описом“ хришћанства и ислама, ради оспособљавања студената за адекватан приступ теоријским и практичним питањима међурелигијског дијалога.
Исход предмета Студенти ће стећи основна неопходна знања о исламу, о односу између ислама и хришћанства, о суштинским разликама, али и додирним тачкама, и биће оспособљени за компетентну анализу међурелигијског дијалога.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <ol style="list-style-type: none">1. Антрополошке теорије о исламу, сличности и разлике са сродним дисциплинама.2. Религија у Арабији пре појаве ислама – преглед културних форми.3. Мухамедова веровесничка мисија. Однос ране муслиманске заједнице са Јеврејима и хришћанима.4. Вера, политика и верозакон у муслиманској заједници.5. Старозаветне личности и представе у Курану.6. Исламска власт: основни појмови. Мухамед, халифат и војна експанзија.7. Стубови вере. Исламски расколи. Мистицизам.8. Муслиманске верске институције и поређења са хришћанским.9. Исламска социологија - Ибн Халдунова <i>Пролегомена</i>.10. Хришћанско-исламски додир: крсташки ратови и империјализам.11. Западне представе о муслиманима. Теорија оријентализма (основе).12. Људска права у исламу.13. Положај жена: феминистичка и исламско-феминистичка критика.14. Муслимани као мањина у Европи. Верски фундаментализам.15. Домети и ограничења теолошког дијалога између хришћана и муслимана. <i>Практична настава</i> <p>Дебата о наставним јединицама</p>

Литература:

1. Џејн И. Смит, „Ислам и хришћанство“, Оксфордска историја ислама, Београд, „Clio“, 2002, 317– 362.
2. An Na'im, Abdulah A. 2008. „Politički islam u međunarodnoj politici i nacionalnim odnosima“ u: *Deseularizacija sveta: preporod religije i svetska politika*, Piter Berger (ur.). 119-141. Novi Sad: Mediterran.
3. Asad Talal. 2008. *Formacije sekularnog: Hrišćanstvo, islam, modernost*. Beograd: Beogradski krug.
4. Espozito, John L. 2001. *Islamska Prijetnja: Mi ili stvarnost?* Selsebil: Živice. 5. Танасковић, Дарко. 2008, (друго издање: 2010). *Ислам: догма и живот*, Београд, СКЗ,).
6. Hiti, Filip. 1967. *Istorija Arapa*. Sarajevo: Veselin Masleša.
7. Maluf, Amin. 2016. *Ubišćki identiteti: nasilje i potreba za pripadanjem*. Beograd: Laguna.
8. Said, Edvard. 2008. *Orijentalizam*. Beograd: XX vek.
9. Пишев, Марко. *Између фетиша и полумесеца: историјско-антрополошки приступ исламу у Подсахарској Африци*, (Библиотека Етноантрополошки проблеми, Монографије, књ. 7). Београд 2017, Београд: Филозофски факултет, Одељење за етнологију и антропологију, Центар за антропологију јавних и практичних политика: Досије студио.
10. Пишев, Марко. *Ислам, релативизам и наука* (Библиотека Етноантрополошки проблеми, Монографије, књ. 8). 2018. Београд: Филозофски факултет, Одељење за етнологију и антропологију, Центар за антропологију јавних и практичних политика: Досије студио
11. Vukomanović, Milan. 2008. „Sufizam - unutrašnja strana islama“. *Filozofija i društvo*. 2: 129-147.
12. Vukomanović, Milan. 2017. „Islam pred izazovima mnogostrukih modernosti“ u: *Savremena islamska misao*. Beograd: Balkanski centar za Bliski Istok.

Број часова активне наставе
75**Теоријска настава: 40****Практична настава: 30****Методe извођења наставе**

Настава се изводи кроз предавања и консултације. Студенти се активно укључују у наставни процес кроз разговор и дебату. Оцена испита се формира на основу теста, успеха у изради и одбрани семинарског рада и успеха на усменом делу испита.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени или усмени испит	70
практична настава			
колоквијум-и		
семинар-и			

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 2 странице А4 формата

Студијски програм: Религија у друштву, култури и европским интеграцијама		
Назив предмета: Јудаизам		
Наставник/наставници: проф. др Јелена Б. Ердeљан		
Статус предмета: обавезан		
Број ЕСПБ: 8		
Услов:		
Циљ предмета Стицање знања о основним појмовима из јудаизма. Студент треба да стекне представе о настанку и развоју јеврејске верске, правне и филозофске мисли као и развоја јеврејске уметности.		
Исход предмета Студенти треба да усвоје основне појмове у вези са настанком и развојем јеврејске библијске и постбиблијске традиције, као и развоја рабинске литературе и кодификације јеврејског права.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Историја јеврејског народа 2. Танах - јеврејска Библија 3. Усмено предање - Мишна 4. Талмуд 5. Халаха – јеврејско верско право 6. Кабала – јеврејска мистика 7. Јеврејска филозофија 8. Јеврејска уметност и традиција <i>Практична настава</i> Колоквијуми и практични студијски боровци		
Литература <ol style="list-style-type: none"> 1. Даничић Ђуро, <i>Свето писмо Старог завета</i>, 2. Etinger Šarl, <i>Istorija jevrejskog naroda</i>, Ginko, Beograd, 1996. 3. Dubnov Simon, <i>Kratka istorija jevrejskog naroda</i>, Tabernakl, Sremska Mitrovica, 2006. 4. Флавije Јосиф, <i>Јудејске старине</i>, Двери, Београд, 2008. 5. Флавije Јосиф, <i>Јудејски рат</i>, Просвета, Београд, 1967. 6. <i>Talmud</i>, Otokar Keršovani, Rijeka, 1982. 7. Bušvik Natan, <i>Kako razumeti jevrejski kalendar</i>, Metaphysica, 2005. 8. Kaplan Arije, <i>Priručnik jevrejske misli I & II</i>, Ner micva, Zemun, 2005. 9. Šolem Geršom, <i>Kabala i njena simbolika</i>, Zodijak, Beograd, 1981. 10. Šolem Geršom, <i>Glavni tokovi jevrejskog misticizma</i>, Gradac, Čačak-Beograd, 2006. 11. Голдберг Дејвид, Рејнер Цон, <i>Јевреји историја и религија</i>, Clio, Београд, 2003. 12. J. Erdeljan, <i>Jewish Funerary Monuments from Niš: A Comparative Analysis of Form and Iconography</i>, El Prezente, vol. 4, ed. by T. Alexander, Y. Bentolila, E. Papo (2010), 213-232. 		
Број часова активне наставе 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставе Предавања и вежбе. На вежбама ће бити организовани колоквијум и практични студијски боровци.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени или усмени испит	70 (90)
практична настава			
колоквијум-и		
Семинарски рад (факултативно)	20		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....			
*максимална дужна 2 странице А4 формата			

Студијски програм: Религија у друштву, култури и европским интеграцијама
Назив предмета: Правни положај Цркава и верских заједница у Европи
Наставник/наставници: доц. др Далибор Ђукић
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 8
Услов:
<p>Циљ предмета</p> <p>Упознавање са основним проблемима односа државе, цркве и верских заједница и њиховим правним регулисањем. Стицање знања о различитим системима тих односа у Европи (државна црква, стриктна и кооперативна одвојеност). Организациони аспекти тог односа у појединим земљама и Србији. Разумевање најделикатнијих контроверзних тема (услови за регистравање цркава и верских заједница, легитимност при разликовања њиховог статуса, карактер верске наставе у државним школама, реституција црквене имовине, правно регулисање секти). Пракса Европског суда за људска права у овој области.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Оспособљавање кандидата за разумевање односа државе и цркве, критичко разматрање литературе и припремање за научно-истраживачки рад; изграђивање синтетичког погледа на развој правних установа у тој области; спремност за компетентно расправљање тема; разумевање европског правног контекста.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Појам, место и термилошки проблеми при дефинисању дисциплине државно-црквено право (<i>Staatskirchenrecht, Law on Religion, Droit civil ecclésiastique</i>) 2. Однос према црквеном праву, додир државног и црквеног законодавства 3. Развој државно-црквеног права у свету и код нас 4. Системи односа државе и цркве (државна црква, стриктна одвојеност, кооперативна одвојеност) и њихови правни оквири 5. Одвојеност цркве и државе – историјски аспекти 6. Секуларизам и лаицитет – сличности и разлике у правним традицијама Француске и САД 7. Секуларизација v. секуларизам – савремена схватања секуларизма и њихово рефлектовање на правно регулисање односа државе и цркве 8. Верска слобода, њена заштита и њена злоупотреба 9. Колективна верска права 10. Правна категоризација цркава и верских заједница 11. Проблеми у вези са регистравањем и стицањем својства правног лица цркава и верских заједница 12. Мале верске заједнице, нови верски покрети и секте – правни изазови 13. Правно регулисање верске наставе у државним школама – уставноправни и други аспекти 14. Историја и актуелно стање законодавства у Србији о односу државе и цркве 15. Новија пракса Европског суда за људска права у домену заштите верских слобода <p><i>Практична настава</i></p> <p>Колоквијуми и практични студијски боровци као и присуствовање научним скуповима.</p>

Литература

1. С. Аврамовић, *Прилози настанку државно-црквеног права у Србији*, Београд 2007
2. J. Baubérot, *Histoire de la laïcité en France*, Paris 2005 (опционо)
3. A. F. von Campenhaus, H. de Wall, *Staatskirchenrecht*, München 2006 (опционо)
4. T. Lindholm, W.C. Durham, B.G. Tahyib-Lie, *Facilitating Freedom of Religion and Belief: A Deskbook*, Leiden 2004 (опционо)
5. М. Радловић, *Обнова српског државно-црквеног права*, Београд 2009
6. G. Robbers, *State and Church in the European Union*, Baden-Baden 2005
7. С. Аврамовић-Д. Ракитић, „Колективна права и верска слобода у Србији (историјскоправно утемељење)“, *Колективна права и позитивна дискриминација у уставноправном систему Републике Србије* (прир. М. Јовановић), Београд 2009
8. С. Аврамовић, Поимање секуларности у Србији – рефлексije са јавне расправе у Уставном суду Србије, *Анали Правног факултета у Београду* 2/2011, 279-301.
9. S. Avramović, „Religious Education in Public Schools and Religious Identity in Post-communist Serbia“, *Annals of the Faculty of Law in Belgrade – Belgrade Law Review* 3/2016, 25-56

Број часова активне наставе
75**Теоријска настава: 45****Практична настава: 30****Методe извођења наставе**

Предавања и вежбе. На вежбама ће бити организовани колоквијум и практични студијски боравци, као и присуствовање научним скуповима. Упознавање са корисним сајтовима на Интернету.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	70
практична настава	20	усмени испт	
колоквијум-и		
семинар-и			

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 2 странице А4 формата

Студијски програм: Религија у друштву, култури и европским интеграцијама		
Назив предмета: Психологија религије		
Наставник/наставници: проф. др Петар Јевремовић		
Статус предмета: обавезан		
Број ЕСПБ: 8		
Услов:		
Циљ предмета Проучити однос психологије као науке и религије, добити увид у најзначајније савремене психолошке приступе главним проблемима психологије религије (порекло, значај религије, природа религијског доживљаја, итд).		
Исход предмета Студенти ће стећи основна знања из области психологије религије, најзначајније психолошке приступе главним проблемима психологије религије. Студенти ће бити оспособљени да се компетентно баве анализом и истраживањем зашто су за савременог човека тако важна религиозна питања (које његове потребе задовољава религија) и моћи ће да разликују аутентичну религију од световних, квазирелигиозних покрета.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Уводно предавање: појам личности 2. Стари Египат 3. Хиндуизам и Будизам 4. Грчка и Рим 5. Хришћанство 6. Ислам 7. Фројдова психоанализа 8. Јунгова аналитичка психологија 9. Лакан 10. Монотеизам и хенотеизам 11. Усменост 12. Личност и идеологија 13. Психопатологија религијског живота 14. Аскетика 15. Радикализам у вери <i>Практична настава</i> Дебате о наставним јединицама		
Литература <ol style="list-style-type: none"> 1. Фројд, С., <i>Тотем и табу</i>, Матица српска, Нови Сад 1984. 2. Фројд, С., <i>Будућност једне шлузије и други есеји о религији</i>, Завод за уџбенике, Београд 2002. 3. Фројд, С., <i>Мојсије и монотеизам</i>, Графос, Београд 1979. 4. Јунг, К. Г., „Одговор на Јова“, у: Јунг, К. Г., <i>Психолошке расправе</i>, Нови Сад 1984. 		
Број часова активне наставе 105	Теоријска настава: 60	Практична настава: 45

Методe извођења наставe

Предавања, вежбе и консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава		усмени испт	
колоквијум-и		
семинар-и			

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....)

*максимална дужна 2 странице А4 формата

Студијски програм: Религија у друштву, култури и европским интеграцијама		
Назив предмета: Хришћанство - Православна Црква		
Наставник/наставници: проф. др Владан Таталовић		
Статус предмета: обавезан		
Број ЕСПБ: 5		
Услов:		
Циљ предмета Предмет хришћанство подељен је у три дела: Православна Црква (1. семестар), Римокатоличка црква (2. семестар) и Протестантске цркве (3. семестар). Циљ овог предмета је упознавање студената са основним поставкама православне теологије и еклисиологије.		
Исход предмета Знањем стеченим током слушања наставе и активног учешћа у њеном извођењу, студенти ће бити оспособљени за компетентно компаративно студирање фундаменталних теолошких поставки у хришћанству, и појединачно у Православној и Римокатоличкој цркви, као и у протестантским црквама, као и за стручно праћење развоја екуменског дијалога.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Појам и разјашњење садржаја предмета. Упознавање са литературом. 2. Извори православне теологије 3. Библијска и светоотачка теологија 4. Учење Православне цркве о Светој Тројици 5. Учење Цркве о свету 6. Учење Цркве о човеку 7. Еклисиологија 8. Структура и службе у Православној цркви 9. Монаштво 10. Аутономија, аутокефалија и националне Цркве 11. Литургија и богослужење у Православној цркви 12. Црква, држава и друштво 13. Морал и право у Православној цркви 14. Однос Православне цркве према другим хришћанским Црквама и нехришћанским религијама 15. Уметност у Православној цркви 16. Савремена кретања у Православној цркви и теологији <i>Практична настава</i> Дебата о наставним јединицама, пригодни студијски боровци		
Литература <ol style="list-style-type: none"> 1. Томас Хопко, <i>Православна вера I, II, III</i>, Крагујевац, 1997. 2. Христо Јанарас, <i>Азбучник вере</i>, Беседа, Нови Сад, 2004. 3. Панајотис Христу, <i>Тајна Бога тајна човека</i>, Православни богословски факултет СПЦ, Београд, 1999. 4. Јован Брија, <i>Речник православне теологије</i>, Хиландарски фонд СПЦ, 1999. 		
Број часова активне наставе 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15

Методе извођења наставе

Настава се изводи кроз предавања и консултације. Студенти се активно укључују у наставни процес кроз разговор и дебату. Оцена испита се формира на основу успеха у изради и одбрани семинарског рада и успеха на усменом делу испита.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	70 (90)
практична настава		усмени испт	
колоквијум-и		
Семинарски рад (факултативно)	20		

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 2 странице А4 формата

Студијски програм: Религија у друштву, култури и европским интеграцијама			
Назив предмета: Хришћанство - Римокатоличка црква			
Наставник/наставници: проф. др Раде Кисић			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 4			
Услов:			
Циљ предмета Проучавање историјског развоја римокатоличког богословља. Упознавање са начелима савремене римокатоличке теологије са акцентом на постконцилској еклесиологији.			
Исход предмета Оспособљавање студената за разумевање кључних начела римокатоличке теологије и њеног места у развоју савремене теолошке мисли.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Извори римокатоличке теологије 2. Схоластика 3. Реформација и контрареформација 4. Први ватикански сабор 5. Модернизам и Нова теологија 6. Други ватикански сабор 7. Савремена римокатоличка теологија <i>Практична настава</i> Дебате о наставним јединицама и текстовима римокатоличких теолога.			
Литература 1. А. Е. McGrath, <i>Uvod u kršćansku teologiju</i> , Zagreb / Rijeka 2006. 2. G. Alberigo, <i>Kratka povijest II. vatikanskog koncila</i> , Zagreb 2008. 3. K. Wenzel, <i>Mala povijest Drugoga vatikanskog koncila</i> , Zagreb 2008. 4. R. Gibellini, <i>Teologija dvadesetog stoljeća</i> , Zagreb 1999. 5. W. Kasper, <i>Ne postoje dva Hrista</i> , Beograd 2004.			
Број часова активне наставе 45	Теоријска настава: 30		Практична настава: 15
Методe извођења наставе Настава се изводи кроз предавања и консултације. Студенти се активно укључују у наставни процес кроз разговор и дебату. Оцена испита се формира на основу активности на часовима и успеха на усменом делу испита.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	
практична настава		усмени испит	70
колоквијум-и		

семинар-и			
-----------	--	--	--

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 2 странице А4 формата

Студијски програм : Религија у друштву, култури и европским интеграцијама		
Назив предмета: Хришћанство – Протестантске цркве		
Наставник/наставници: проф. др Раде Кисић		
Статус предмета: обавезан		
Број ЕСПБ: 4		
Услов:		
Циљ предмета Проучавање раног развоја протестантске теологије и друштвено-културног контекста у коме је настао покрет реформације. Упознавање са теологијом зачетника и најважнијих представника реформаторског покрета. Преглед развоја протестантске теологије и указивање на њене перспективе у будућности.		
Исход предмета Оспособљавање студената за разумевање начела протестантске теологије и њеног места у развоју теолошке мисли.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Хришћанство – Протестантске цркве 1. Појам и разјашњење садржаја предмета. Упознавање са литературом. 2. Извори протестантске теологије 3. Реформација 4. Протестантска ортодоксија 5. Пијетизам и пуританизам 6. Либерална теологија 7. Савремена протестантска теологија <i>Практична настава</i> Дебате о наставним јединицама и текстовима протестантских теолога		
Литература 1. Alister E. McGrath, <i>Uvod u kršćansku teologiju</i> , Zagreb / Rijeka 2006. 2. Jean Boisset, <i>Protestantizam. Kratka povijest</i> , Zagreb 1985. 3. Жан Делимо, <i>Настанак и учвршћење реформације</i> , Сремски Карловци / Нови Сад 1998. 4. Bernhard Lohse, <i>Martin Luther. Život i djelo</i> , Zagreb 2006. 5. Oven Čedvik, <i>Istorija reformacije</i> , Novi Sad 2000. 6. Раде Кисић, <i>Кораџи ка заједништву. Рад Заједничке лутеранско-православне комисије</i> , Пожаревац – Београд 2016.		
Број часова активне наставе 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методe извођења наставе Настава се изводи кроз предавања и консултације. Студенти се активно укључују у наставни процес кроз разговор и дебату. Оцена испита се формира на основу рада на часовима и успеха на усменом делу испита.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	
практична настава		усмени испит	70
колоквијум-и		
семинар-и			
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....			
*максимална дужна 2 странице А4 формата			

Студијски програм: Религија у друштву, култури и европским интеграцијама
Назив предмета: Антропологија религије
Наставник/наставници: проф. др Данијел Синани
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
<p>Циљ предмета</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стицање знања и развијање критичких ставова према етнографској грађи и теоријским приступима у проучавању народне религије 2. Разумевање међусобне повезаности и утицаја народне и званичне религије 3. Развијање критичког промишљања различитих верских традиција и верског плурализма у Србији
<p>Исход предмета</p> <p>Развијање способности уочавања религијских појава и њихове повезаности и значења у ширем историјском и културном контексту; Оспособљавање за самостално истраживање, разумевање и интерпретацију религијских феномена.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Предмет обухвата тематске целине:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одређење појма народна религија 2. Извори за проучавање народне религије 3. Досадашња истраживања 4. Опште карактеристике народне религије <ol style="list-style-type: none"> а) Друштвени и економски оквир б) Основне етапе у развоју ц) Страни утицаји <p>Религијске представе</p> <ol style="list-style-type: none"> а) Типови религијских представа б) Објекти религијских представа ц) Урбана веровања и магија у градској култури <ol style="list-style-type: none"> 6. Демонологија народне религије 7. Религијска пракса и празнична култура <ol style="list-style-type: none"> а) Пригодни ритуали б) Периодични ритуали ц) Нови ритуали <p><i>Практична настава</i></p> <p>Самостални рад студената</p>

Литература:

1. В. Чајкановић, *Мит и религија у Срба*, Београд 1973, 108-128;191-229;289-295.
2. С. Зечевић, *Митска бића српских предања*, Београд 1991, 5-156.
3. Д. Бандић, *Народна религија Срба у 100 појмова*, Београд 1991.
4. Д. Бандић, *Табу у традиционалној култури Срба*, Београд 1980,7-28; 94-104;265-275;307319;371-389.
5. Д. Бандић, *Царство земаљско и царство небеско*, XX век, Београд 1997,7-32 ;55-278.
6. И. Ковачевић, *Семиологија мита и ритуала*, Београд, 2001.
7. Д. Синани, *Народна религија*, СГЦ, 2011.

Број часова активне наставе
60**Теоријска настава: 30****Практична настава: 30****Методe извођења наставе**

Настава се изводи кроз предавања, вежбе и консултације. Студенти се активно укључују у наставни процес кроз разговор и дебату.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
презентација	20	усмени испт	60
колоквијум-и		
семинар-и			

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 2 странице А4 формата

Табела 5.2. Спецификација предмета
Спецификацију треба дати за сваки предмет из студијског програма.

Студијски програм : Религија у друштву, култури и европским интеграцијама
Назив предмета: Државно-црквено право
Наставник/наставници: доц. др Далибор Ђукић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5 ЕСПБ
Услов:/
<p>Циљ предмета</p> <p>Упознавање студената са материјом државно-црквеног (еклесијастичког) права и проблематиком регулисања правног положаја верских организација. Проширивање и продубљивање знања из области заштите слободе вероисповести како у српском тако и у упоредном праву. Стицање компетенција које омогућавају да се по окончању студија кандидат самостално и професионално бави питањима везаним за правно регулисање различитих аспеката деловања верских организација у световним државама. Упознавање студената са судском праксом међународних форума у области заштите слободе вероисповести. Циљ предмета је и оспособљавање кандидата за заузимање критичког става и испољавање критичког мишљења.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти ће успешним савладавањем материје курса стећи продубљена знања о прописима којима су уређени различити аспекти односа државе и верских организација и развиће способност да те норме критички анализирају, примењују и да изнесу предлоге <i>de lege ferenda</i>.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p>Садржина предмета је концентрисана на актуелна и контроверзна питања из области државно-црквеног права:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Појам, место и термилошки проблеми при дефинисању дисциплине државно-црквеног права; 2. Канонско, црквено и државно-црквено право; 3. Системи односа државе и цркве; 4. Црквена аутономија; 5. Регистрација верских организација; 6. Услови за стицање правног субјективитета; 7. <i>Multi-tier</i> системи у Европи; 8. Финансирање цркава и верских заједница; 9. Верска настава у јавним школама; 10. Верска служба у војсци, полицији, болницама и сл. установама; 11. Порески третман верских организација; 12. Историјски преглед развоја законодавства о црквама и верским заједницама у Републици Србији; 13. Уставноправни положај цркава и верских заједница у Републици Србији и окружењу; 14. Закон о црквама и верским заједницама из 2006. године и подзаконски акти проистекли из његове примене;

Литература

10. С. Аврамовић, *Прилози настанку државно-црквеног права у Србији*, Београд 2007;
11. М. Радловић, *Обнова српског државно-црквеног права*, Београд 2009;
12. Б. Шијаковић, *Црква, право, идентитет*, Београд 2019;
13. Б. Шијаковић, *Огледање у историјском контексту*, Београд 2010;
14. G. Robbers, *State and Church in the European Union*, Baden-Baden 2005;
15. A. F. von Campenhaus, H. de Wall, *Staatskirchenrecht*, München 2006; 16. С. Аврамовић, Поимање секуларности у Србији – рефлексije са јавне расправе у Уставном суду Србије, *Анали Правног факултета у Београду* 2/2011, 279-301;
17. S. Avramović, „Religious Education in Public Schools and Religious Identity in Post-communist Serbia”, *Annals of the Faculty of Law in Belgrade – Belgrade Law Review* 3/2016, 25-56
18. Д. Ђукић, „Правни субјективитет верских заједница у европском систему заштите људских права“, *Harmonius: journal of Legal and Social Studies in South East Europe* 1/2015, 46-61;
19. Д. Ђукић, „Регистрација верских организација-нове тенденције у региону“, *Harmonius: journal of Legal and Social Studies in South East Europe* 1/2016, 83-98.

Број часова активне наставе
60**Теоријска настава: 30****Практична настава: 30****Методe извођења наставе**

Предавања и вежбе. На вежбама ће бити организовани колоквијум и практични студијски боравци, као и присуствовање научним скуповима.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испт	70
колоквијум-и		
семинар-и			

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 2 странице А4 формата

Студијски програм: Религија у друштву, култури и европским интеграцијама			
Назив предмета: Нови и алтернативни религијски покрети			
Наставник/наставници: проф. др Данијел Синани			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов:			
Циљ предмета			
Стицање знања о новим и алтернативним религијским покретима у Србији и свету.			
Исход предмета			
Студенти треба да усвоје основне појмове и теоријске концепте, као и знања о постојању, циљевима, и правном положају нових и алтернативних религијских заједница.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Основни појмови – религије, нови и алтернативни религијски покрети 2. Основни теоријски приступи феномену нових и алтернативних религијских покрета 3. Типологије верских организација 4. Нови и алтернативни религијски покрети – студије случаја 5. Нови и алтернативни религијски покрети и савремени друштвени изазови 6. Нови и алтернативни религијски покрети у Србији 			
<i>Практична настава</i>			
Самостални рад студената и писање и одбрана семинарског рада.			
Литература			
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Енциклопедија нових религија – нове религије, секте и алтернативни духовни покрети</i>, уредио: Кристофер Партриц, Наклада Љевак, Загреб 2005. □ А. Баркер, <i>Нови религиозни покрети</i>, Зограф, Ниш 2004. • George D. Chryssides, <i>Exploring New Religions</i>, London, 1999. • John Saliba, <i>Perspectives on New Religious Movements</i>, London, 1995. • Barker, Eileen and Margit Warburg (eds), <i>New Religions and New Religiosity</i>, Aarhus, Denmark: Aargus University Press, 1998. □ М. Хамилтон, <i>Социологија религије</i>, Клио, Београд 2003. 374 – 443. • Roy Wallis, <i>The Elementary Forms of New Religious Life</i>, London, 1984. • B. Wilson, J. Cresswell (eds.), <i>New Religious Movements: Challenge and Response</i>, London 1999. □ J. A. Beckford, J. T. Richardson (eds.), <i>Challenging Religion</i>, New York, 2003. • Д. Синани, Можда си ти она права? Нове религије и алтернативни религијски концепти, ЕАП, н.с. год. 4, св. 1, Београд, 2009, 163-185. • D. Sinani, Tipologije religijskih organizacija, <i>Antropologija</i>, 2010, knj. 10, sv. 3, 9-22. • D. Sinani, <i>Nove i alternativne religije</i>, SGC i Filozofski fakultet u Beogradu, Beograd, 2014. 			
Број часова активне наставе 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методе извођења наставе			
Предавања и вежбе. На вежбама ће бити организовани колоквијум и практични студијски боравци. Могућа блок настава.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена

активност у току предавања	20	писмени или усмени испит	60 (80)
писање и одбрана семинарског рада (факултативно)	20		
колоквијум-и		
семинар-и			
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....			
*максимална дужна 2 странице А4 формата			

Студијски програм : Религија у друштву, култури и европским интеграцијама
Назив предмета: Основи социолошког приступа религији
Наставник/наставници: Мирко Благојевић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
<p>Циљ предмета</p> <p>Стицање знања о изворима и основним елементима религијског феномена. Студент треба да формира представе о настанку различитих теорија о улози и утицају религије, са посебним освртом на хришћанство, на друштво и изгради основне ставове о настанку и карактеристикама савременог друштва. На основу богословске и социолошке анализе савремене друштвене проблематике студент треба да стекне увид у актуелну друштвену проблематику и сазнање о ставовима на којима хришћанске цркве заснивају своје тумачење друштвених проблема, као и њихове предлоге за превазилажење тих проблема у циљу ширења културе солидарности и љубави.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти треба да усвоје основне појмове везане за социологију религије, социјалну етику и стекну научну и професионалну компетенцију из области социјалног учења хришћанских цркава.</p>

Садржај предмета*Теоријска настава*

1. Шта је религија и религијски феномен уопште
2. Научно проучавање религије
3. Шта је социологија религије
4. Теорије о односу религије и друштва
5. Настанак и развој хришћанства
6. Настанак и развој црквених служби
7. Настанак монаштва
8. Карактеристика предмодерних друштава
9. Место и улога Цркве у предмодерном друштву
10. Феномен секуларизације
11. Секуларизација у Европи и свету
12. Религија као приватан чин
13. Карактеристике постмодерног друштва
14. Место и улога Цркве у постмодерном друштву
15. Алтернативна религиозност постмодерности; узроци настанка и карактеристике
16. Социјално учење Руске православне цркве, богословски принципи
17. Однос Цркве и нације у социјалном учењу Руске православне цркве
18. Људска личност и њена права у социјалном учењу Руске православне цркве
19. Социјално учење Римокатоличке цркве, основни принципи
20. Социјално учење Римокатоличке цркве, породица и место жене
21. Социјално учење Римокатоличке цркве, људски рад, економски живот
22. Социјално учење Римокатолички цркве, политичка заједница и заштита животне средине
23. Процес глобализације – могућности и ризици
24. Ка цивилизацији љубави

Практична настава

Самостални рад студената, колоквијум и студијски боравци

Литература 1. Мандзаридис, Георгије, *Социологија Хришћанства*, Хришћански културни центар, Београд 2004.

2. Hamilton, Malkom, *Sociologija religije*, Clio 2003

3. Mardešić, Željko, *Rascjep u svetome*, KS, Zagreb 2007

4. *Основи социјалне концепције Руске православне цркве*, Беседа, Нови Сад 2007

5. *Основе социјалног учења Католичке цркве*, Београд 2006.

6. Mirko Blagojević, *Vitalnost religije u (de)sekularizovanom društvu*, IDN, Beograd, 2015.

Број часова активне наставе
60

Теоријска настава: 30

Практична настава: 30

Методe извођења наставе

Предавања и вежбе. На вежбама ће бити организовани колоквијум и практични студијски боравци.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе

поена

Завршни испит

поена

активност у току предавања	10	писмени или усмени испит	70 (90)
практична настава			
колоквијум-и		
Семинар (факултативно)	20		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....			
*максимална дужна 2 странице А4 формата			

Студијски програм : Религија у друштву, култури и европским интеграцијама
Назив предмета: Политикологија религије
Наставник/наставници: Мирољуб С. Јевтић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
<p>Циљ предмета</p> <p>Да студентима мастер студија да неходна знања из Политикологије религије, која ће им омогућити успешан научно-истраживачки рад на мастер раду. Та знања морају да их оспособе да упознају највеће светске религије. Да знају основне елементе њихових учења и да могу да сваку од великих религија ситуирају у свету. Тако да увек могу да процене коју од религијских доктрина и њено политичко учење могу да узму као средство за анализирање политичких догађаја који се у томе делу света одвијају.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти ће стећи продубљена знања из Политикологије религије, која ће бити гаранција да ће они успешно изабрати тему мастер рада, успети да одговоре њеним захтевима и у предвиђеном року одбрати мастер рад. Све то ће од оних који су одбранили мастер створити успешне истраживаче оспособљене за извршавање најсложенијих истраживачких задатака из Политикологије религије. А то ће у крајњем резултату за исход имати могућност да се укључе у наставу и да раде у научноистраживачким институцијама и државним органима. Својим знањима ће помоћи да се религијски чинилац политике сагледа и да на основу тога помогну правилном тумачењу политике и решавању политичких проблема.</p>

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Рађање и развој Политикологије религије као једне од политичких наука
2. Место Политикологије религије у систему политичких наука
3. Јеврејско политичко учење
4. Православно схватање политике
5. Римокатоличко политичко учење
6. Протестантска политичка схватања
7. Сунитско политичко учење
8. Шиитско политичко учење
9. Вахабитско политичко учење
10. Будистичко политичко учење
11. Хинду политичко учење
12. Шинто политичко учење
13. Конфучијанско политичко учење
14. Политичка схватања нових верских покрета
15. Религија и глобализација

Практична настава

Израда семинарских радова и презентација

Литература Основна:

1. Мирољуб Јевтић, *Политикологија религије*, Београд, 2009.

2. *Политикологија религије*, часопис, издање Центра за проучавање религије и верску толеранцију, Београд, публикује се два пута годишње почев од 2007.

Изборна:

1. **Robert Wuthnow (приређивач), *The Encyclopedia of Politics and Religion*, Washington D.C. 1998, 2 тома**
2. Djupe Paula, Olson Laura, *Encyclopedia of American religion and politics*, New York 2003.
3. George Moyser (приређивач), *Politics and Religion in the modern world*, London / New York 1991.
4. Glenn H. Utter / John W. Storey, *Religion and Politics: A Reference Handbook*, Santa Barbara 2002.
5. John T.S. Madeley (приређивач), *Religion and Politics*, Ashgate/Dartmouth, 2003.
6. Augustine Thottakara (приређивач), *Religion and politics in Asia today*, Bangalore 2001.
7. Brenda Brasher (приређивач), *The Encyclopedia of Fundamentalism*, New York / London 2001.
8. Barker Eileen (приређивач), *Freedom and Religion in Eastern Europe*. Special Issue of *The Sociology of Religion* 64/3 2003.

Број часова активне наставе
60

Теоријска настава: 30

Практична настава: 30

Методе извођења наставе

Предавања, консултације, студијски истраживачки рад

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени или усмени испит	60 (80)
практична настава			
колоквијум-и		
семинар-и (факултативно)	20		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испит, презентација пројекта, семинари итд.....			
*максимална дужна 2 странице А4 формата			

Студијски програм : Религија у друштву, култури и европским интеграцијама
Назив предмета: Религија и туризам
Наставник/наставници: доц. др Игор Стаменковић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
<p>Циљ предмета</p> <p>Упознавање са специфичним и све афирмативнијим обликом туристичких кретања која на глобалном нивоу а и код нас представљају једну од најмногољуднијих туристичких миграцију (као засебан облик али и део културног, градског, наутичког туризма и других). Анализа стања у нашој земљи, Европи и свету и примена искустава, вештина и знања ради унапређење туристичког производа и услуга на домаћем тржишту а потом и за стране туристе. Правилно планирање и управљање одрживим религиозним туризмом на дестинацији кроз израду протокола посете, писаних етичких кодекса, поштовања институционалних принципа одређене верске заједнице али и објективним менаџмент и маркетинг стратегијама.</p>

Исход предмета

СТИЦАЊЕ ОСНОВНИХ ЗНАЊА ИЗ ОБЛАСТИ: ГЕОГРАФИЈЕ РЕЛИГИЈЕ, ИСТОРИЈЕ РЕЛИГИЈЕ, СОЦИОЛОГИЈЕ И ПСИХОЛОГИЈЕ РЕЛИГИЈЕ И ВЕРНИКА, ТЕОЛОГИЈЕ И ЊИХОВА ПОВЕЗАНОСТ СА РЕЛИГИОЗНИМ ТУРИЗМОМ, А КОЈА СУ НЕОПХОДНА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО И САВЕСНО ПРОУЧАВАЊЕ И ОРГАНИЗАЦИЈУ РЕЛИГИОЗНОГ ТУРИЗМА НА ДЕСТИНАЦИЈИ. СЛУШАЈУЋИ ПРЕДМЕТ “ПЛАНИРАЊЕ И УПРАВЉАЊЕ РЕЛИГИОЗНИМ ТУРИЗМОМ И ПОКЛОНИЧКИМ ПУТОВАЊИМА (ХОДОЧАШЋИМА)”; ОЧЕКУЈЕ СЕ ДА ЋЕ СТУДЕНТИ СТЕЋИ ЗНАЊА О ПРАВИЛНОМ МЕНАѢМЕНТУ РЕЛИГИЈСКОГ ПУТОВАЊА (КАО КОМБИНАЦИЈИ СЕКУЛАРНИХ И ДУХОВНИХ ВРЕДНОСТИ И ПОТРЕБА), ТЕОЛОШКИХ НАЧЕЛА И ДОГМИ, ГЕОГРАФИЈЕ РЕЛИГИЈЕ И ДУХОВНЕ ВРЕДНОСТИ ГЕОДИВЕРЗИТЕТА И ДА ЋЕ САМИМ ТИМ БИТИ ОБУЧЕНИ ДА САМОСТАЛНО ОРГАНИЗУЈУ ТУРИСТИЧКА ПУТОВАЊА КОД НАС КОЈА ЗА ЦИЉ ИМАЈУ ПОСЕТУ СВЕТИХ МЕСТА.

ТАКОЋЕ, ОВА ЗНАЊА МОГУ ДА ПРИМЕНЕ СТУДЕНТИ И КАО СТРУЧНИ ТУРИСТИЧКИ ОРГАНИЗАТОРИ И ПРАТИОЦИ У РЕЛИГИОЗНИМ ТУРИСТИЧКИМ КРЕТАЊИМА.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Упознавање са терминологијом из области религиозног туризма: дефиниција, предмет, циљ и задаци проучавања.
2. Упознавање са географским аспектима проучавања религије (светски распоред религија, статистички подаци, трендови развоја и ширења нових верских учења).
3. Географија религије и религијска географија (религијски центар, духовна вредност геодиверзитета).
4. Упознавање са историјским, социо-психолошким аспектима проучавања религије (историјографија Библијских и других ходочашћа, ставови верских учитеља и савремених научника).
5. Настанак и развој савременог религиозног туризма (пре свега улога Римокатоличке цркве и Ватикана).
6. Карактеристична религијска и света подручја Србије (Војводине).
7. Карактеристична религијска и света подручја Европе и света.
8. Упознавање са врстама и подоблицима религиозног туризма.
9. Типологије религиозних туриста и ходочасника.
10. Анализа туристичке атрактивности, њихова валоризација (према модификованим методама).
11. Одрживи развој религиозног туризма (повезаност религиозног и екотуризма – теолошко-туризмолшка расправа)
12. Економски ефекти религиозног туризма (промет, доходак, мултипликатори и друго)

13. Практична настава: Посета одређених манастира на Фрушкој гори и Војводини, Владичанских дворова, градских сакралних објеката свих конфесија.

14. Посета Патријаршији и седиштима осталих конфесија у Београду, специјализованих агенција за поклонишка путовања.

Практична настава

Самостални рад студената на колоквијумима, писање семинарских радова

Литература

1. Шећибовић, Р., (1995): Увод у општу географију религије, Прометеј & Терсит & Јунир, Нови Сад.
2. Група аутора, (2000): Атлас Библије – географија, историја и есхатологија, Хришћанска мисао & БИГ, Београд.
3. Стојановић, Д.Н., (2003): Прва ходочашћа у Свету земљу, Богословски факултет Српске православне цркве, Београд.
4. Белингер, Г., (2004): Велики лексикон религија – 670 религија, цркви и култова, покрета са религиозним погледима на свет и друштво, као и религијско-филозофских школа, Ленто & Добра, Београд.
5. Радисављевић-Ћипаризовић, Д., (2006): Религиозност и традиција, Институт за социолошка истраживања, Филозофски факултет у Београду.
6. Стаменковић, И., (2006): Религиозни туризам и православље, Уџбеник, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Природно-математички факултет, Нови Сад.
7. Недељковић, С., (2007): Туристичка валоризација манастира Ђурђеви Ступови у Старом Расу променом модела субиндикатора за оцену културних добара, Специјалистички рад, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Природно-математички факултет, Нови Сад.
8. Стаменковић, И., (2009): Однос хришћанских цркава према верском туризму, Магистарска теза, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Природно-математички факултет, Нови Сад.
9. Маца, К., (2009): Поклоничка путовања, Верски туризам – историјско-културолошки приступ, Хришћански културни центар и Службени гласник, Београд.

Број часова активне наставе
60

Теоријска настава: 30

Практична настава: 30

Методe извођења наставе:

Монолошка метода, дијалoшка метода, илустрaтивно-демонстрaтивна, фронтална настава путем мултимедијалних презентација, статистичке методе за обраду података у статистичком пакету СПСС.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	70
колоквијум-и	5	
семинар-и	5		

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 2 странице А4 формата

Студијски програм : Религија у друштву, култури и европским интеграцијама

Назив предмета: Религија и уметност

Наставник/наставници: проф. др Ердeљан Б. Јелена

Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов:			
Циљ предмета			
СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ОДНОСУ И СПЕЦИФИЧНОЈ ИНТЕРАКЦИЈИ РЕЛИГИЈЕ И УМЕТНОСТИ КРОЗ РАЗЛИЧИТЕ ЕПОХЕ, ОД АНТИКЕ ДО МОДЕРНОГ ДОБА. Студент треба да стекне представе о значају и међусобној повезаности религије и уметности, нарочито у оквиру традиције јеврејске, хришћанске и исламске уметности, као и о значају уметности, а посебно сакралних простора у три аврамитске религије, за конструисање и репрезентацију идентитета верских заједница.			
Исход предмета			
Студенти треба да усвоје основне појмове у вези са настанком и развојем уметности у функцији и интеракцији са верским заједницама аврамитских религија, као и начина конституисања и конструсања њихових сакралних простора и припадајуће визуелне културе и уметности.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
1. Уводна разматрања и питања метода проучавања питања односа религије и уметности			
2. Јеврејска религија и уметност – од Храма до синагоге			
3. Јеврејска религија и уметност – илуминиране Хагаде и празник Песах, од средњовековног до модерног доба			
4. Хришћанска религија и уметност – уметност првих хришћанских заједница пре Миланског едикта, домус еклезије у Дура Еуропосу и катакомбе у Риму			
5. Хришћанска религија и уметност – званична уметност Цркве и хришћанског Царства на Истоку и Западу, сакрални простор византијске цркве и западноевропских катедрала у предмодерно доба			
6. Хришћанска религија и уметност – Црква, реформација, противреформација и секуларизација и уметност у рано модерно и модерно доба			
7. Исламска религија и уметност – од Мухамедове куће до џамије у Кордоби, настанак и ширење исламске уметности у време првих халифата			
8. Исламска религија и уметност – уметност Османског царства и исламска уметност у модерно доба			
<i>Практична настава</i>			
Посета локалитетима и музејима, самостални рад студената			
Литература			
1. <i>Between Judaism and Christianity. Art Historical Essays in Honor of Elisheva (Elisabeth) Revel-Neher</i> , ed. by K. Kogman-Appel, M. Meyer, Brill 2008.			
2. Ј. Ердџан, <i>Изабрана места. Конструисање Нових Јерусалима код православних Словена</i> , Београд 2013.			
3. Ј. Erdeljan, <i>Mediteran i drugi svetovi. Pitanja vizuelne kulture, XI-XIII vek</i> , Novi Sad 2015.			
4. Ј. Erdeljan, <i>Balkan i Mediteran. Kulturni transfer i vizuelna kultura u srednjovekovno i rano moderno doba</i> , Beograd 2019.			
5. К. Oto-Dorn, <i>Islamska umetnost</i> , Novi Sad 1971.			
Број часова активне наставе 30	60 Теоријска настава: 30	Практична настава:	
Методe извођења наставе			
Предавања, вежбе и консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	70(90)
практична настава		усмени испт	
колоквијум-и		
семинар-и	20		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....			
*максимална дужна 2 странице А4 формата			

Студијски програм: Религија у друштву, култури и европским интеграцијама
Назив предмета: Савремена митологија
Наставник/наставници: проф. др Иван Ковачевић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
<p>Циљ предмета Циљ предмета је да се студенти упознају са савременом митологијом, митовима и легендама модерног друштва, значењима митова и легенди и системима вредности који их генеришу.</p>
<p>Исход предмета Студенти се оспособљавају за проширивање свог знања у вези митологијом модерног друштва, за разумевање савременог човека и за компетентну анализу света данашњице.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Урбане легенде – упознавање са садржајем предмета 2. Урбане легенде - општи појам 3. Различити приступи проучавању урбаних легенди 4. Урбане легенде - глобални или локални феномен 5. Различити приступи проучавању урбаних легенди 6. Проучавање урбаних легенди у контексту конструкције друштвених проблема 7. Проучавање урбаних легенди у контексту правног система -Легенда о аутомобилу који је као резултат освете остављене жене продат у бесцење. Легенда о скупо плаћеном рецепту за колаче. 8. Проучавање урбаних легенди у контексту социјално-економских релација -Бетонирани кадилак. <p><i>Легенде о кока-коли</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Универзална урбана легенда у Србији: рецепција и контекстуализација – легенда о крађи бубрега 10. Легенда о проналазачу машинице за шишање. 11. Легенде о туристичком развоју 12. Легенде о настанку blue jeans-a 13. Легенда о краљевом злату 14. Легенда о аутомобилским несрећама 15. Легенда о инвестицији украђеним новцем. <p><i>Практична настава</i></p> <p>Дебата о пређеним методским јединицама и израда семинарског рада.</p>

Литература

1. И. Ковачевић, *Семиологија мита и ритуала*, 2. Београд 2001. 7-22,25-75,79-134, 137-177,181211.
2. И. Ковачевић, *Антропологија транзиције*, Београд 2007. 11-77, 109-153.
3. И. Ковачевић, *Семиологија мита и ритуала*, 3. Београд. 2001. 7-12, 13-20. и 56-63.
4. I. Kovačević, *Urbane legende*, Beograd 2009. 5-147.
5. И. Ковачевић, *Транзиционе легенде и панике*, Београд, 5-103.
6. D. Antonijević, „Treći pravac u folkloristici: sociološki pristup Gerija Alana Fajna“, *Etnoantropološki problemi*, God. 1. br. 2. Beograd, 2006. 125-155.
7. Д. Антонијевић, „Меркантилне легенде постиндустријског друштва“, у: С. Недељковић (ур.), *Антропологија савремености*, Београд, 2006. 76-90.

Број часова активне наставе
60**Теоријска настава: 30****Практична настава: 30****Методe извођења наставе**

Настава се изводи кроз предавања и консултације. Студенти се активно укључују у наставни процес кроз разговор и дебату. Оцена испита се формира на основу успеха у изради и одбрани семинарског рада и успеха на усменом делу испита.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава		усмени испт	70
колоквијум-и		
семинар-и	30		

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 2 странице А4 формата

Студијски програм : Религија у друштву, култури и европским интеграцијама
Назив предмета: Хришћанство и европске интеграције
Наставник/наставници: проф. др Слободан Ј. Самарџић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
<p>Циљ предмета</p> <p>Проучавање европских интеграција као облика уређења и демократске контроле процеса глобализације на простору Европе. Феномен европских интеграција посматраће се у развојнодинамичној и структурно-статичној димензији. Циљ је да се покаже зашто су и како су државе западне Европе прихватиле и развијале идеју заједничког регулисања појединих сфера јавног живота имајући у виду функционално-практичне, али и есхатолошке циљеве постепене интеграције. Размотриће се паневропски подстицај овог процеса, али и иманентне границе оваквог развоја обзиром на питања идентитета и вредности на која овако амбициозан и далекозежан подухват нужно наилази. Овде ће курс обратити посебну пажњу на цивилизацијске темеље политичких заједница у Европи, и посебно Европске уније. Питање хришћанских корена у доминантном схватању човека, заједнице и поретка у том контексту је незаобилазно.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти треба да усвоје основне појмове и знања о процесу европских интеграција, о Европској унији и систему управљања овом наднационалном заједницом, како би на тој основи боље разумели различите концептуалне, културне и професионалне утицаје на ове процесе. Ова знања они, надаље, треба да примењују у различитим савременим приликама и ситуацијама у којима се читавају процеси европских интеграција и њихови свеколики утицаји.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Порекло Европе; грчки корен – полис и филозофија 10. Хришћанска Европа; прва идеја универзалне заједнице 11. Модерна Европа – наука и држава; свет као поредак међу државама 12. Хришћанство, просветитељство, Европа 13. Идеја европске интеграције и настанак Европских заједница 14. Европска унија - од тржишне ка политичкој интеграцији 15. Уговорна и уставна страна процеса европских интеграција 16. Институционална страна европских интеграција; општи поглед 17. Институције међувладиног и наднационалног карактера 10. Европа, хришћанство и питање идентитета 11. Криза Европске уније и перспективе европских интеграција 12. Хришћански одговор – Европа у коју можемо да верујемо <p><i>Практична настава</i></p> <p>Колоквијуми и презентације студената</p>

Литература

- Михаило Ђурић, *Порекло и будућност Европе*, Плато, Београд, 1998.
- Дезмонд Динан, *Све ближе Унија*, Службени гласник, Београд, 2009.
- Марчело Пера, *Зашто се морамо звати хришћани*, Службени гласник, Београд, 2010. - Анастасије Јанулатос, *Православље и глобализација*, Хришћански културни центар, Београд, 2002.
- „Хришћанство и европске интеграције“, зборник радова, Хришћански културни центар, Београд, 2003.
- Париска декларација – Европа у коју можемо да верујемо
- Slobodan Samardžić, *Da li se danas može govoriti o „evropskom identitetu“*, zborik *Evropa za mene*, Fakultet političkih nauka, Evropske pokret za Srbiju, Beograd, 2018, str. 21-29

Одговарајући делови из наведених књига и посебна литература за припрему презентације

Број часова активне наставе
60

Теоријска настава: 30

Практична настава: 30

Методe извођења наставе

Предавања и вежбе. На вежбама ће бити организовани колоквијум и презентације студената.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	70 (80)
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	10	
Семинар (факултативно)	10		

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 2 странице А4 формата

Студијски програм : Религија у друштву, култури и европским интеграцијама		
Назив предмета: Црква и Држава у средњовековној Србији		
Наставник/наставници: Максимовић М. Љубомир		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 5		
Услов:		
Циљ предмета <p>СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ОДНОСУ ДУХОВНЕ И СВЕТОВНЕ ВЛАСТИ У ДРЖАВИ НЕМАЊИЋА, КАО ЈЕДНОМ ОД КАМЕНА ТЕМЕЉАЦА СРПСКЕ СРЕДЊОВЕКОВНЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ. С ОБЗИРОМ НА ТО, ДА ЈЕ У ДУХОВНОЈ СФЕРИ РЕЧ О ПРАВОСЛАВЉУ, ПРЕУЗЕТОМ ОД ВИЗАНТИЈЕ, А У СВЕТОВНОЈ О МОДЕЛИМА КОЈИ КАСНО ПОДЛЕЖУ ВИЗАНТИЈСКИМ УТИЦАЈИМА, ПОСЕБНА ПАЖЊА ТРЕБА ДА БУДЕ ПОСВЕЋЕНА ПРОФИЛИСАЊУ РЕЧЕНЕ САМОСВОЈНОСТИ СРПског СРЕДЊЕГ ВЕКА. ТАКОЈЕ ЈЕ ВАЖНО УКАЗАТИ НА ДРУШТВЕНУ И КУЛТУРНУ СТРАНУ ОВОГ У СУШТИНИ ПОЛИТИЧКОГ ОДНОСА ДУХОВНЕ И СВЕТОВНЕ ВЛАСТИ.</p>		
Исход предмета <p>Студенти треба да стекну представе о историјској резултанти структура и процеса који су у основи обликовања темеља српског средњовековног друштва.</p>		
Садржај предмета <p><i>Теоријска настава</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Улога Стефана Немање у успостављању православних темеља и самодржавности Србије 2. Симфонија Државе и Цркве у 13. веку 3. Свети краљеви 4. Византијско и српско у исказивању православља 5. Синкретизам у уметничком изразу 6. Света Гора и Србија 7. Католици у државној и друштвеној структури Србије 8. Царство и Патријаршија <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа релевантних текстова</p>		
Литература <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Историја српског народа I</i>, Београд 1981. 2. Љубомир Максимовић / Срђан Пириватрић (ур.), <i>Краљевство и архиепископија у српским и поморским темљама Немањића</i>, Београд 2019. 3. <i>Стефан Немања – преподобни Симеон Мироточиви I-II</i>, Београд-Беране 2016 (изд. 2020). 4. Сима Ћирковић (ур.), <i>Св. Сава у српској историји и традицији</i>, Београд 1998. 5. Јованка Калић (ур.), <i>Стефан Немања - св. Симеон Мироточиви: Историја и предање</i>, Београд 2000. 6. Војислав Ђурић (ур.), <i>Архиепископ Данило II и његово доба</i>, Београд 1991. 		
Број часова активне наставе 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
Методe извођења наставе <p>Предавања, вежбе и консултације</p>		
Оцена знања (максимални број поена 100)		

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава	10	усмени испт	70
колоквијум-и		
семинар-и			
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....			
*максимална дужна 2 странице А4 формата			